

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 34
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefranțate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond.

Cuvântul M. Sale.

După încheierea manevrelor din Galiția M. Sa împăratul și rege al nostru Francisc Iosif I. a dat un ordin către armată, de cuprinsul următoriu:

„Afaceri de stat importante m'au reținut tocmai în timpul pe care așa de bucuros mi-l-ași fi consacrat manevrelor de acum ale corpurilor de armată VII. și XII. Autorisând însă pe Alteța Sa Francisc Ferdinand să mă reprezinte la acele manevre, din rapoartele lui am avut necontenită cunoștință despre decursul manevrelor și mi-a servit spre mulțămire, că de la Alteța Sa numai laudă și recunoștință am auzit despre prestațiunile ambelor corpuri.

Fiind prezent la manevrele din Galiția, din rezultatele prestate m'am putut convinge și mi-am putut câștiga basă sigură la judecata mea despre valoarea militară și funcționarea solidă unitară a tuturor părților întregii mele armate.

Cu atât mai virtuos trebuie deci să persist și voesc să persist pe lângă instituțiunile esistențe și probate. Deosebiri se știe armata mea, a cărei construcție solidă, anumite tendințe unilaterale, nepricepând acele înalte probleme pe care ea le împlinește în favorul ambelor state („zum Wohle beider Staatsgebiete“) ale monarhiei, tind să o slăbiască: că eu nici-odată nu voi renunța la drepturile garantate supremului comandant al ei. Rămân armata mea comună și unitară, cum e acum. Rămân acea puternică putere spre apărarea monarhiei austro-ungare, față cu ori-ce dușman. Întraga mea armată, credincioasă jurământului ei va merge înainte pe calea serioasei împliniri a datorinței, pătunsă de acel spirit de unitate și armonie, care stimează ori ce caracter specific național („jede nationale Eigenart“) și resolvă ori-ce contraste, în cât adecv valorisează în favorul marelui întreg („zum Wohle

des grossen Ganzen“) calitățile specifice ale tuturor raselor de popor („die besonderen Vorzüge jedes Volksstammes“).

Chlopy, 16 Septembrie.

Francisc Iosif.

Să grijim de școlă!

Sibiu, 18 Septembrie n.

În legătură cu cele ce am scris din incidentul începerii anului școlar la școlile noastre medii, datori suntem să ne întorcem privirile și asupra școlilor noastre de la sate.

În comunele mai mari cu 1 Septembrie se deschid porțile școlilor noastre spre a primi elevii obligați la școlă de toate zilele și la cea de repetițiune.

În toate comunele noastre școlile trebuie să se începă la 1 Octobrie după calendarul nostru.

Autoritatea bisericească cu multă îngrijire se interesează de mersul școlilor noastre de la sate.

Nu este azi om întreg acela, care nu are învățătură, acesta o esperiem zi de zi, cum nu are nici un viitoriu poporul care nu grijește de școlile sale.

Poporul nostru are un proverb vechiu, scos din înțelepciunea vieții, ca toate proverbele, care la poporile conlocuitoare nu l' aflăm exprimat în acest fel.

„Ai carte, ai parte“, așa se exprimă proverbul nostru.

În vécurile trecute, cât timp am fost slavii sistemului de atunci, cât timp am fost legați de gila pământului, pe care din întâmplare ne am născut, cât timp nu ni era ertat să cercetăm școlile altora, proverbul acesta era o dorință sfântă, la care nu puteam să ajungem.

Eram considerați numai de material brut, bun de exploatat pentru alții, eram buni la lucru pentru alții, și în acea stare deplorabilă s'a ridicat în conștiința poporului nostru adevărul

pe care l'a exprimat atât de admirabil în sentința: „ai carte, ai parte“.

Câte vijelii au trecut peste capul poporului nostru, câte încercări de a l' abate de la calea cea bună, de a l' deslipi de biserica lui, de a l' scote din tradițiunile lui, din firea lui, de a l' desbrăca de ființa lui.

Și toate au trecut, toate s'au strecurat, și poporul a rămas aici cu totă firea sa, cu toate tradițiunile sale, cu toate reminiscențele sale istorice, și a rămas spre a demonstra un alt adevăr, exprimat și acela admirabil în alt proverb: „apa trece, petrele rămân“.

Trecut'au valurile furtunoase, trecut'au vijeliile și am rămas aici tot noi Românii cu limba noastră, cu datinile noastre, cu tradițiunile noastre, căci am fost tari în credința noastră, tari în alipirea către tot ce formază ființa noastră.

Am avut parte până acuma numai de cele amare în viață, și dacă voim să avem parte de cele bune, atunci trebuie să ne câștigăm învățătură.

Și învățătura trebuie să ni-o câștigăm în școlile noastre, susținute lângă bisericuțele noastre, și întocmite anume pentru trebuințele noastre.

Părinții nostri întră împrejurările grele din trecut au înființat cu multe jertfe școle în fie-care parohie, și acestea ni-le-au lăsat nouă moștenire.

Părinții nostri au fost oameni evlavioși, au fost cu frica lui Dumnezeu, au ținut mult, ca nouă să ne lase moștenire lângă bisericile noastre câte o școlă, unde să ne creștem pe fiii poporului nostru în spiritul bisericei noastre, după cum se exprimă clasic în catechismul nostru cel vechiu: „ca să fim creștini buni și oameni de omenie“.

De câte-ori ne cugetăm la părinții nostri, ne vin în minte cuvintele poetului, care a cântat dincolo de munți, dar' care a exprimat un adevăr comun pentru întreg nemişcatul românesc de pe rotogolul pământului:

„Limba, țără!... vorbe sfinte la strămoși erau“.

Iubirea de limbă, iubirea de țără a caracterizat pe poporul nostru în

tote timpurile, și școlile noastre au mențiunea să cultive și să conserve acea virtute în generațiunea ce urmează.

De aci îngrijirea cea mare a bisericei pentru școlile confesionale în toate timpurile, dar' mai ales acum întră împrejurările grele de azi.

Poporul nostru cu inimă caldă a jertfit totdeauna pentru biserică și pentru școlă, când i-au știut vorbi la inimă cei chemați.

Și azi poporul nostru cu inimă jertfeste pentru școlă dacă vede progres.

Și dacă se ivește ici-colea câte un cas trist de nepăsare față cu biserica și față cu școlă, vina o poartă conducătorii poporului, cari nu au arătat progresul cuvenit, și nu au răsplătit poporului entuziasmul și jertfele aduse pe altariul bisericei și al școlii confesionale.

Sunt comune bisericești cu mijloace materiale de tot modeste, în cari școlă înflorește, poporul înainteză în cultură și este adevărată plăcere a vorbi cu oamenii despre afacerile școlii.

Respectul cu care vorbesc de preotul lor, respectul cu care amintesc numele învățătorului lor, toate acestea ne amintesc timpurile patriarcale, când întrăgă comuna era considerată ca o familie și părintele acelei familii era preotul.

Sunt comune și azi, în cari edificiul cel mai pompos este biserica și școlă, și întrând în o asemenea comună, observi și de pe exteriorul caselor țărănești influința bună ce o are asupra poporului conlucrarea cu scop și armonică a preotului cu a învățătorului.

Sunt însă, durere, și comune în cari nu dai cu ochiul de edificiul școlii, căci un sat de oameni nu au fost în stare să ridice un edificiu de școlă, nu pentru sărăcie, nu din indolență, ci din lipsa unui conducătoriu.

Sunt comune în cari părinții nostri au zidit școle, acelea însă sunt în stare deplorabilă, murdare, necurățite, curtea școlii plină de buruieni, necultivată.

FOIȘORĂ

Figura și chipul Mântuitorului.

De Nicolae Bălan, stud. în teol.
(Urmare).

În literatura bizantină se vorbește mult despre icône de ale Mântuitorului imprimare pe cărămiqi.¹⁾

Iconele achiropiite (εἰκόνες ἀχειροποίηται). Întră iconele nelucrate de mână omenescă sau achiropiite, cari ne înfățișază numai portretul feții lui Iisus, mai însemnate sunt două: cea din Edessa, a lui Avgar, și icôna Veronicii.

Eusevie din Cesarea ne istorisește ²⁾ că regele Avgar ³⁾ din Edessa auzind despre minu-

nile ce le făcea Iisus, a trimis pe unul din supușii săi cu numele Anania, la Ierusalim, cu o epistolă adresată lui Iisus. În această epistolă Avgar — după ce îi comunică lui Iisus, că vestea despre faptele minunate ce le-a săvârșit, a pătuns până la el și l'a convins, că este cu adevărat Dumnezeu sau Fiul lui Dumnezeu — îl roagă ferbinte să vină la Edessa, ca să l' vindece de bola care îl chinuște.

Iisus s' a fi trimis lui Avgar prin solul său, Anania, următorul răspuns:

„Fericit ești tu (Avgar), căci fără să mă fi vădut, ai crezut în mine. . . . Ce privește însă rugarea ta, ca să vin la tine, apoi (îți răspund, că) trebuie să plinesc aici totul, pentru-ce sunt trimis, și după aceea să mă înalț la Acela, care m'a trimis. Dar' după înălțarea mea voi trimite pe unul din ucenicii mei la tine, ca să te vindece de bola ta și să deo viață ție și a lor tăi“.

Eusevie ne mărturisește, că acesta corespondență a aflat-o în arhivele din Edessa, și bona fide că este autentică a tradus-o din limba siriacă în grecește și a reproduș-o în istoria sa, și adaugă, că corespondența era însoțită de unele notițe istorice, în cari se spunea, că promisiunea lui Iisus s'a împlinit, deo-are-ap. Toma a trimis la Edessa —

după înălțarea Mântuitorului — pe Tuddeu, unul din cei 70 ucenici, care a vindecat pe Avgar și l'a convertit la creștinism împreună cu întreg poporul său.⁴⁾

Pe când Eusevie amintește numai despre acestea, tradițiunea mai târzie vorbește și despre un portret al Mântuitorului, c'e l'ar fi avut Avgar. Și anume în scrierea „Doctrina apostolului Addai sau Addeu“ — în care se află și epistola lui Avgar, ear' despre răspuns se zice, că Iisus i-l'ar fi dat numai oral — ni-se relatează, că Anania, solul lui Avgar, a fost pictor și a depins cu colori alese chipul lui Iisus, pe care apoi l'a dat stăpânului său.

Istoricul armean din secl. V Moise din Chorene, zice că a și vădut în Edessa chipul

¹⁾ Autenticitatea corespondenței dintră Iisus și Avgar e foarte îndoișă. Unii istorici și critici s'au declarat pentru (Tillemont, Rinck, Welte, Schönfelder) alții, începând mai ales de la Laurentie Valla († 1465) s'au pronunțat contra ei. Se și pare a fi mai probabilă părerea că întrăgă corespondența nu este altceva de cât o interpolație tendențioasă, iscodită cu scopul de a posedea un document pe baza căruia să pōtă atribui bisericei din Edessa o vechime mai adâncă. — De altcum corespondența nu conține nimic nedemn de Christos. (Eus. Popovici, op. c. I. p. 114—115; Lipsius: Die edess. Abgarsage. 1880).

Mântuitorului lucrat de mâna lui Anania care a adus lui Avgar răspuns, scris însă de ap. Toma din încredințarea lui Iisus.

Legenda de mai târziu a făcut din acest chip, care după tradiția de până aici a fost lucrat de mână omenescă, — un achiropiit.

Istoricul Evagrie Scolasticul,¹⁾ sf. Ioan Damaschim²⁾ și după ei Nicefor Callist³⁾ ne istorisesc, că Avgar — după ce Iisus i-a răspuns că nu va merge în persoană la Edessa — a trimis un pictor în Iudea, carea avea să depingă portretul lui Iisus. Pictorul însă n'a cutezat să descopere lui Iisus misiunea pentru care a fost trimis, și, fiind-că Mântuitorul a fost totdeauna înconjurat de popor mult, pictorului i-a fost imposibil să l' privească din apropiere. Atunci s'a suit pe o stâncă înaltă, creștând că acolo își va pute începe lucrarea sa cu succes, dar' pe lângă totă nișuința și această încercare i-a rămas zadarnică. Atunci Mântuitorul atotștiutor, îndurându-se de pictor, l'a chemat la sine și luând o bucată de pânză albă a apăsato pe fața sa.

¹⁾ Istoria bis. IV, 27.

²⁾ „Εκδοσις ἀκριβής τῆς ὁρθοδόξου πίστεως, IV, 17.

³⁾ Istoria bis. II, 7.

¹⁾ V. mai mult: Hauck, R. E. IV, p. 67.

²⁾ Istoria bis. I, c. 13. Tradusă și românește de I. P. S. Metropolit-Primat D. D. Iosif Georgian.

³⁾ Avgar (în alte locuri Agbar și Acbar = bărbatul cel mare) e numele ce l' purtau toți regii statului Osroene dintră Eufrat și Tigru, în tocmăi ca Caesar la Romani și Farson la Egipteni.

Numele adevărat al acestui Avgar a fost Ukkāmā (cel negru).

Cei chiâmați a avé ochi și inimă pentru școlă, nu au nimica pentru școlă, căci după cuvântul Psalmistului, gură au și nu vor grăi, ochi au și nu vor vedé; căci nu este duh în gura lor.

Acest duh, care lipsește multora în zilele de azi, acest duh a inspirat pe părinții nostri, când ni-au lăsat moștenire școlile noastre, și acest duh trebuie să 'l reîmprospetăm noi în inima poporului nostru, ca să aibă poporul carte, și prin carte să aibă parte de bine.

Roșim de rușine, când vedem multe admoniări ale școlilor noastre, și toate pentru-că ele nu sunt ținute în stare bună, nu sunt reparate, nu sunt vărute, nu sunt curățite, grădina școlilor nu e îngădită, grădina școlii nu e cultivată, ci este lăsată în știrea Domnului, ca să crească spini și polomidă.

Ni-se strânge inima de durere, când trebuie să constatăm asemenea lucruri, însă trebuie să o facem, căci datorită avem să atragem de timpuriu atențiunea celor chiâmați la starea școlilor, ca să se îndrepte încă de timpuriu ceea-ce e de îndreptat.

În vizațiunile canonice protopresbiterii nostri vor trebui să fie cu cea mai mare atențiune la starea internă și externă a școlilor noastre confesionale, căci prosperarea poporului nostru e condiționată de la bunăstarea și de la funcționarea normală a școlilor.

O întreprindere energetică la timp potrivit poate salva existența multor școle periclitate.

Cei chiâmați să întrevină până ce încă nu e prea târziu.

Convocarea congresului național-bisericesc român. Maiestatea Sa ces. și reg. apostolică cu preafalta soluțiune din 22 August 1903 s'a îndurat a lua preagratios la cunoștință notificarea I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit al nostru, referitoare la convocarea congresului național-bisericesc pe ziua de 1/14 Octobrie a. c.

Monografia

capelei gr. ort. rom. de la penitențiarul reg. ung. regn. din Gherla.

(Urmare).

Din partea III. a regulilor de casă remarc următoarele dispozițiuni, cari interesază pe preoți:

§. 61. În cazul când medicul află deja necesară împărțirea cu sacramentele muribunților a cutărui greu bolnav, supraveghetorul face atent pe bolnav la acesta — cu cruțare, în mod blând, și 'l provacă să se pregătească în mod credincios la primirea tainei. Dacă ôre-care bolnav în ori-care oră

din nôpte ori din zi ar dori să vorbească cu preotul, păzitorul e dator a aduce acesta numai de cât la cunoștința preotului. Ear' la administrarea sacramentului supraveghiază, ca în odaie să fie liniște deplină și seriozitate religioasă.

§. 73. Cei internați de curând, când se fie duși înaintea preotului spre ascultare, dispune comandantul vigiliilor după îndrumările directorului.

După codul nostru penal, prizonierilor internați în penitențiar, cari nu sunt recidivi în crime comise contra averii și dovedesc purtare bună, la propunerea comisiei de supraveghiere ministrul de justiție le poate erta $\frac{1}{4}$ ori a $\frac{1}{8}$ parte din pedepsă; preoții instituți definitiv la aceste institute încă fac parte din acesta comisiune, însă pot pleda fie-care numai pentru credincioșii lor.

2. În cele următoare voi înșira preoții cari au funcționat la institutul acesta până acum.

Încă de la început (1787) serviciul divin și instruirea în cele religioase-morale a credincioșilor nostri de aici l'a îndeplinit preotul nostru din Sec, ca preot administrator (bejáróelkész) sub numirea de capelan castrens (várkaplân). Până la 1831 însă numele nici unuia nu este cunoscut.

La 22 Iulie 1831 este numit capelan Vasile Balan, paroch în Sec, care a funcționat până în 1848, când a răposat.

Fiind în timpul acestor episcopi Șaguna în Viena, protopopul Gregoriu Gall din Cluș a numit capelan provisoriu pe Ioan Mezei, paroch în Diviciu mari, despre care se scrie, că de-și și-a împlinit oficiul forte conștient, în anii 1848/9 n'a căpătat plată nici un crucieru, și care a funcționat până în anul 1860.

După Mezei a urmat în anul 1860 Ioan Farkas, paroch în Sec (acum, din anul 1887, apostat la biserica gr.-cat. de la care venise ca mirean fiind-că neavând calificațiunea recerută n'a putut ajunge protopop, dimpreună mai cu totă parochia), care a funcționat până în anul 1869.

După transformările dualistice din monarhie în anul 1868 începându-se reformarea închisorilor din țară, institutele de corecțiune au fost provădute cu preoți instituți definitiv pentru toate confesiunile creștine. Așa a fost numit preot aici în 1869 luna Februarie Tit Vespasian Gheaja, născut în Paloș la 31 Martie 1843, după absolvirea claselor gimnaziale a examenului de maturitate și a cursurilor teologice în Sibiu, după cari în luna Februarie 1869 a fost chirotonit preot la institutul acesta. În 1882 pentru zelul și desteritatea dezvoltată în chiâmarea preoțască a fost distins cu brâu roșu, ear' mai târziu cu titlul de protopop onorar. În 1898 a fost ales și întărit protopop în protopresbiteratul Hațegului. Pe terenul literaturii a lucrat publicând în anul 1875 predicile funebrele: „Anghira creștină”, apoi mai târziu „Toaste” și „Risete și Zimbete”. Sub dînsul s'a pus în deplină ordine capela din penitențiar.

După dînsul a urmat Gavril Hango, scriitorul acestor notițe. S'a născut în Mă-

gôja la 26 Septembrie 1862. După terminarea gimnasiului, cu es. de maturitate, și absolvirea cursurilor teologice (1890) a funcționat ca învățător definitiv în Măgôja. În 23 Martie 1891 a fost chirotonit pentru parochia Bontida, unde a funcționat ca paroch până la 26 Septembrie 1893, când în 9 Iulie repausându-i soția a trecut ca econom la semina-riul arhiepiscopesc din Sibiu, unde a funcționat până la 30 Novembre 1893, când și-a ocupat postul în care se află și acum. În anii 1896/7 a fost redactor provisor al „Telegrafului Român”, al cărui colaborator începând din anul 1895 este și astăzi. În Gherla este catechet la gimnasiul de stat, la preparandia rom. gr.-cat., la școlă civilă opidană de fete și la școlile elementare de copii și fete gr.-cat. rom., arm. cat. de băieți și arm. cat. de fete. În anul 1887 a publicat: „Un vis”, narațiune din viața unui preot. Pe lângă colaborarea la „Telegraful Român” a servit cu date la: Familiile nobile române, de cav. Pușcariu și Enciclopedia română, ediț. Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, și la Bibliografia veche română, ediț. Academiei Române. Afară de acestea a desvoltat o deosebită activitate în ședințele comitetului și sinodului protopresbiteral și în ședințele conferențelor preoțești din protopresbiteratul Dejului. De prezent este episcop al acestui protopresbiterat și în perioada prezentă reprezintă ca deputat sinodal cerul Solnoc (protopresbiteratul Dej și Solnoc) la sinodul arhiepiscopesc. Apoi după împlinirea altor misiuni bisericesti-școlare, în primăvara anului 1902, la încredințarea Preaven. Consistoriu arhiepiscopesc a efectuat în calitate de comisariu consistorial o vizațiune canonică în protopresbiteratele Cluj, Turda și Unguraș. Cât privește activitatea sa din penitențiar, pe lângă împlinirea datoriilor pastorale, în anul acesta se remarciază prevederea capelei cu toate cărțile rituale tipărite cu litere latine. Pentru activitatea lui preoțască de 10 ani, în anul 1891 a fost distins cu brâu roșu.

Acestia sunt preoții gr.-ort., cari au funcționat până acum la penitențiarul acesta.

3. Urmăză să se vorbească despre salariile preoților și despre poziția lor de până acum. — Ce remunerațiuni au avut preoții de la început până la anul 1868, nu am putut afla. Aceia însă se știe, că sumele forte variau, și că la 1865 era 60 fl. la an.

Cu instituirea de preoți definitiv, dar' încă fără drept de pensie de la stat, s'a regulat și remunerațiunile și dându-li-se și bani de cuartir celor-ce nu căpătau cuartir în natură. La 1869 remunerațiunile s'au statorit în suma de 800 fl., ear' bani de cuartir în 120 fl. anual.

La anul 1887 preoții au fost declarați oficianți de stat cu drept de pensie, pe lângă salariul și banii de cuartir de mai înainte, punându-i în clasa IX. pentru salarizarea funcționarilor de stat.

În anul 1893 prin Art. de lege IV. înapoiți fiind în clasa X., li-s'au statorit salariile după cele trei subdiviziuni de anieni-

tate în suma de 800, 900 și 1000 fl., ear banii de cuartir li-s'au urcat la 210 fl.

Ca taxă odată pentru totdeauna la fondul de pensie al funcționarilor de stat, mie mi-s'a detras din salariul fundamental de 1600 cor. în 12 rate lunare total 333 cor. 33 fileri.

(Va urma).

Gavril Hango
presbiter ortod. rom.

„Asociațiunea.”

Convocare

Despărțământul VIII Deva al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” își va ține adunarea generală în Deva la 4 Octobrie st. n. la 3 ore d. a. în localitățile casinei române cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării prin directorul despărțământului.
2. Raportul actuariului despre activitatea anuală.
3. Esmiterea comisiunilor pentru censurarea raportului, conserierea membrilor noi, colectarea tacselor, și referadele acelora.
4. Discutarea și deliberarea eventualelor propuneri.
5. Citirea disertațiunilor anunțate.
6. Ficsarea locului adunării generale viitoare.
7. Închiderea adunării prin director.

Onorați membri și toți binevoitorii părințitori ai culturii poporului român, sunt rugați a lua parte la acesta adunare.

Din ședința comitetului despărțēm. VIII Deva, ținută în Deva la 13 Septembrie 1903.

Dr. Alexandru L. Hossu
directorul desp.

Dionisiu Ardelean
actuariu.

De la sate.

— Sfințirea bisericii din Cincu-mare. —

Cincu-mare, 1 Septembrie 1903.

Duminecă (31 August st. v.) fiind biserica noastră gata cu repararea, după-ce a premers colaudarea s'a făcut actul sfințirii. Biserica se prezintă frumos, e spațioasă și curată, astfel că credincioșii nostri, cu a căror religiozitate ne putem mândri, pot afla cea mai mare mângăiere. Pentru actul sfințirii a fost emis din partea oficiului protopopesco părintele din Alțina Ioan Petrișor, care s'a prezentat în dimineața zilei amintite în comună noastră, unde dimpreună cu părintele Ioan Mihai și Ioan Filipescu din Merghindeal aveau să îndeplinească actul sfințirii.

O concidență fericită a fost, că părintele militar Ioan Broju aflându-se în Cincu, a fost invitat de emisul protopresbiterat și de parochul nostru la sêvșirea actului sfințirii și spre bucuria noastră l'am vădut slujind dimpreună cu ceilalți preoți.

Biserica era plină de credincioși, în cât abia i-a putut încăpe, ear' corul de copii, feciori și fete, sub conducerea învățătorului E. Mandocea s'a purtat escelent. La finea

După-ce a luat pânza de pe față a rămas imprimat pe ea în mod minunat chipul său, pe care l'a dat apoi pictorului, ca să 'l ducă lui Avgar.

Cu deosebire pe timpul iconomachiei s'au provocat părinții bis. adese-ori la această legendă.

Așa patriarchul Constantinopolului Gherman (715—733 îndrumând pe împăratul Leo Isaurul, care începuse lupta în contra iconelor, la originea vechiă a cultului iconelor în biserică, zice că Iisus însuși și-a întipărit pe pânză chipul său și l'a trimis lui Avgar din Edessa.

La al II-lea sinod ecumenic din Nicea a. 787 de asemenea se face amintire despre această iconă, cu provocare la mărturia lui Evagrius Scolasticul. La acest sinod, care a stabilit principiile privitoare la cultul iconelor, a zis Teofane: „Domnul nostru și-a imprimat fără artă chipul său numai pe pânză și l'a trimis lui Avgar; acesta nu ar fi făcut' o nici decum dacă nu ar fi încuviințat cultul iconelor”.

La formarea acestei legende a dat ansă o iconă vechiă, ce se afla în Edessa până la 944, în care an a fost transportată la Constantinopol la ordinul împăratului Roman I. — De aici această iconă s'a ajuns ori în

biserica sf. Silvestru din Roma, ori în Genua, ori apoi în Paris, căci tustrele aceste cetăți ridică pretenția de a fi ajuns în posesiunea ei.

Iconă ce se află în Roma e o copie de pe alta mai vechiă și ne înfățișează pe Mântuitorul în flăcarea etății și de o frumusețe ideală: cu o față mărăță; frunte lată; ochii patetici expresivi; nasul lung și drept; părul capului despărțit în două părți; barbă scurtă, despărțită la mijloc, puțin roșietică și desă.¹⁾

Preotul armean Malachia Samuelian a scris un tractat special asupra iconiei din Edessa, cercând să arete, că Christos într'adevăr a trimis lui Avgar iconă din cestiune și că ea se păstrează până azi în biserica armenă a sf. Bartolomeu din Genua, ear' iconă ce o posedă biserica sf. Silvestru din Roma este numai o copie a acesteia. — Ambele aceste icône, cari se deosebesc mult una de alta, așa că nici una nu poate fi considerată ca copie a celeilalte, — pōrtă caracterul artei bizantine din epoca ei de decadență.²⁾

Drul Legis Glückselig susține, că iconă lui Avgar a fost nimicită în anul 1204 deodată cu apunerea imperiului bizantin și înființarea imperiului latin în Orient. Dar' în-

cercarea lui de a reconstrui această iconă din mai multe altele, cari s'au fost lucrate după ea, luându-și de basă mai ales o iconă ce se afla în Nazaret, — a fost combătută cu asprime de Hefele op. cit. 260 seq.

A doua iconă mai însemnată din această clasă e iconă așa numită a Veronicii.¹⁾

Legenda, — cuprinsă în câteva serii apusene din evul mediu — despre modul producerii acestei iconă, ne prezintă două variante.

În isvórele mai vechi, cari conțin prima variantă a legendei, ni-se spune, că muierea (Veronica) cunoscută din evanghelii, pe care a vindecat'o Mântuitorul de curgerea sângelui, posedea o iconă (egona, igona = εἰκών) a lui Iisus, făcătoare de minuni, pe care a depins'o sau a lăsat să i-o depingă (depinxit) din dragoste față de Mântuitorul. Isvórele mai târzii însă ne relatează, că pe când Veronica mergea spre casa unui pictor cu o bucată de pânză albă în mână, ea s'îi zugrăvescă pe ea portretul lui Iisus, — a înălțat'o în drum Mântuitorul și cunoscându-i intențiunea, i-a luat bucată de pânză și după ce a atins'o de față sa, i-a dat'o earăși Ve-

¹⁾ I. E. Weis - Liebersdorf: Christus u. Apostelbilder, Freiburg im Breisgau 1902, p. 58.

²⁾ Kraus, R. E. II, 18.

²⁾ V. Hefele op. cit. t. II, p. 259.

liturghiei a ținut dl. comisariu Ioan Petrișor o predică frumoasă și instructivă pentru popor, punând în inimă fie-căruia datorința creștină față de casa Domnului, ear' părintele Ioan Mihu a cetit credincioșilor lista contribuțiilor făcute de creștinii duși în America, de aici și din comunele învecinate, cari au trimis preste 200 corone bisericii noastre, în scopul procurării minei.

La 2 ore s'a dat masă în casa învățătorului, în decursul căreia n'au lipsit nici toastele. Astfel a toastat dl. comisariu pentru comitetul parochial, care în frunte cu părintele Ioan Mihu și învățătorul E. Mandocea a putut vedea restaurată sfântă biserică. Părintele Mihu a mulțumit domnului comisariu și preoților pentru ostentela avută. Părintele Broju a constatat progresul făcut în timpul din urmă în parochia din Cinc și în firul vorbirii a arătat, că gândurile noastre și ochii noștri se îndreptă și la astfel de ocaziuni în primul rând către izvorul de unde vine totă căldura și iubirea pentru credincioșii noștri: Escalența Sa I. P. S. D. arhiepiscop și metropolit Ioan Metianu, care a dat dese ocaziuni credincioșilor, de a se încălzi în învățături folositoare, a se lumina, edifica în credință și a progresa pe toate terenele, și anume prin circularele instructive, prin predicile ocazionale și preste tot prin purtarea de grijă pentru biserică ce o păstorește. Vorbirea a fost primită cu mare însuflețire și a fost intonat „Întru mulți ani”. Dl. Paicu a toastat pentru școlă și învățătorul E. Mandocea, care în bună înțelegere cu preotul său a lucrat și lucră pentru înaintarea poporului. A mai vorbit și despre femeia română, ridicând pocălul în sănătatea soției învățătorului Mandocea.

În legătură cu acest scurt raport despre serbătoria noastră, a credincioșilor din Cincu-mare, exprimăm mulțumită parochului nostru Ioan Mihu, pentru suma de 200 cor. donată în scopul reparării bisericii noastre, care sumă a fost pusă la dispozițiunea mai sus menționatului paroch de reșosatul său tată Candid Mihu. Pentru această faptă maritimă, rugăm pe Tatăl ceresc, ca sufletul reșosatului Candid Mihu să l' odihnească în lăcașurile dreptilor, și până când va mai sta pe pământ pe pământ la biserică noastră, să fie eunmerat înră cititorii și binetăcitori bisericii, ear' fiului și actualului nostru paroch Ioan Mihu să l' lungască firul vieții mulți fericiți ani, pentru a conlucra la înaintarea și prosperarea poporului nostru.

Pentru comitetul parochial:

Emil Mandocea
secretariul comitetului.

NOUTĂȚI

Din cauza sfintei serbători Nașterea Născătorului de Dzeu, numărul proximal al ziarului nostru va apărea numai Mercuri după amiază.

Personal. Escalența Sa I. P. S. D. Arhiepiscop și Metropolit Ioan a plecat azi cu trenul de 4 ore 37 minute p. m. însoțit de mai mulți asesori consistoriali, în protopresbiteratul Reghinului, spre a efectui sfîntirea bisericilor din Murăș-Cuieșdiu, Toplița și Idicel.

Pentru catedrală. La colecta pentru zidirea bisericii catedrale au mai oferit: Atanasiu Ivan, paroch în Podele (tractul Zarand), 120 corone, și George Almasan, paroch în Mihăleni (tractul Zarand), 120 corone.

Carnegie — despre educația poporului. Mihărdarul american Andreu Carnegie, care a dat până acum zeci de milioane pentru scopuri culturale și de binefacere, într-o preocupare sală de binefacere își are în prima linie educația și instruirea poporului. Ca scoțian de origine, această preocupare și-o estinde și asupra poporului din Scoția, pe sîma căruia înfrîntă și înzestră școlile prin toate comunele despre cari află că nu dispun de școlă corespunzătoare. Astfel și comunei Kilmack i-a făcut o școlă frumoasă și a înzestrat-o și cu fond considerabil. La actualul pînă petrii fundamentale a asistat și el și a ținut un frumos discurs despre educația poporului, zicînd că nicăiri în lume educația, învățămîntul popular, nu stă pe nivel așa înalt, ca în Scoția și America. Lumea nu

știe nimic despre anarhistii scoțieni, penru-că principiile anarchismului nu află primire la poporul scoțian; scoțianul nu e capabil de anarchism, pentru că e om luminat. Iată o dovadă deci, că instruirea și educația numai progresului, numai edificării dă soldați, nici odată însă distrugerii. Cea mai puternică pază și scut al creațiilor omenești e: știința, — a zis Carnegie în discursul său, care peste tot a fost glorificarea foloșelor ce le dă omeniei învățătura, știința.

Masacrarea călugărilor în Ierusalim. O telegramă din Constantinopol raportează, că în Ierusalim mahomedanii s'au răsculat contra călugărilor și i masacreză în masse.

Turn dărîmat prin explozie În comuna Macedonia (comitatul Torontal) zilele trecute s'a aprins turnul bisericii, de la care focul s'a încins preste înrîgă biserica. Deodată a răsunat din turn o detunătură puternică, pe urma căreia cea mai mare parte a turnului s'a prăbușit, sfărîmînd tot ce atîngea în căderea lui. În turn adică era considerabilă cantitate de prav de pușcă, destinată a se întrebuința la trăscuri (pușcă) cu ocaziunea serbării hramului bisericii. Atîns de flăcări, pravul a explodat și a distrus zidul turnului, alimentînd încă și mai mult puterea incendiului. Aprînd toate obiectele din interiorul bisericii au ars, ear' în turn chiar și clopotele s'au topit de dogorîla focului. — Vinovat de această mare nenorocire e flăcăul Alexandru Jebelean, care urcîndu-se în turn cu țigara aprinsă, a aruncat jarul ei înră niște aschii ce se aflau acolo. Nesocotitul Jebelean se află acum închis la judecătoria, unde va avea să dea seama de fapta lui.

Un comitat — contra ministrului. Ministrul ung. de culte și instr. publ. ordinase cercetare disciplinară contra învățătorului Gavrilovici, pentru mai multe irregularități, cu cari era acuzat învățătorul. Comisiunea administrativă a comitatului Torontal însă, de competența căreia se ținea disciplinarea numitului învățător, în ședința ținută luni s'a pronunțat contra disciplinării, pe motiv, că în contra unui învățător pensionat nu se poate face cercetare disciplinară.

Români premiați la expoziția industrială sibiuană. La expoziția industrială sibiuană, aranjată de Reuniunea internațională industrială (Hermannstädter Bürger- und Gewerbeverein), conform hotărîrii juriului luată în ședința din 14 Septembrie au fost premiați următorii esponenti români: a) cu medalie de argint Ioan Mihăiljan și Constantin Dragoș, pantofari; b) cu medalie de bronz Petru Mihăiljan pantofar, Alexandru Lucian cismar, Ioan Dușe cojocar, Irimie Pu-rece lăcătar de artă și construcții. Într-o ședință și învățării premiați cu premiul II. (libel de depuneri de la „Sparcassa”) și școlul (calfa) pantofar Lazar Bogorin, în condiție la pantofarul J. Tokaj.

Referitor la premiul lăcătarului Irimie Pu-rece observăm — pe baza celor aflate chiar din cercuri apropiate de juriul premior, — că dacă dl. Pu-rece ar fi gătat pentru expoziția această poartă în adevăr artistică, la care muncește de mai mult timp, și ar fi spus-o înrîgă, nu numai părți din ea, probabil că ar fi fost elsat în șirul celor premiați cu medalie de aur.

Soldați uciși de trăsnet. Se raportează din Berlin, că aproape de orașul Düren (în regiunea R-nului) o companie de soldați fiind în marș a fost surprinsă de o tempestate cu povoiu și tunete, în decursul căreia fulgerul a trăsnet în ei, omorînd cinci înși.

Ruptură de nor în Stiria. În comuna Turvisch, aproape de Graz, luni a plouat așa de mult, în cât apele au rupt poduri și au spălat calea ferată pe întindere de mai mulți kilometri. Din cauza acestei circulațiunea trenurilor încă și acum pauzează.

Urmări cu mult mai tragice au avut însă povoiurile la Marburg și Vilach. Orașul Marburg e întreg inundat; foarte mulți oameni au fost luați și duși de valuri, ear' din Vilach apele au dus case, animale și clăi de nutreț; pe rîul Drava locuitorii au vădut o casă țărănescă, luată de valuri împreună cu locuitorii ei cu tot; valurile o mînașu așa de repede, în cât nu s'a putut face nimic pentru mîntuirea nenorociților.

Ninsori și viscole. Pe la Aussee alături dimineța a nins nu numai pe munți, ci și jos la șes. Asemenea se raportează din Zürich, că aproape în toate vîile mai ridicate ale Elveției a nins mult zilele trecute. Calea ferată de la Rigi a fost total troenită de ninsoare, așa că trenul a trebuit să stea pe loc până au mînturat nămeții cu plug da neauă. Pe la 4 ore dimineța, în timp ce neaua cădea în abundență, s'a simțit și un puternic cutremur de pământ, urmat de vuet ca de tunete.

Razele Röntgen — leac contra cancerului. Se raportează din Paris, că medicilor Doumer și Lemoine li-a succedat să vindece cancer (rac) intern cu ajutorul razelor Röntgen. Pînă acum contra tumorilor de cancer intern se aplica cuțitul, dar fără rezultat durabil, căci tumorile se desvoltau earăși. Contra cancerului extern se aplicau și pînă acum razele Röntgen, cu destul succes, dar contra celui intern încercarea medicilor amintiți mai sus e prima. A nune, o femeie în etate de 64 ani avea o tumoră de cancer în stomach în mărimea unui ou de găină. Acești doi medici au supus-o tractamentului cu razele X (Röntgen) și prin șapte aplicări de raze i-au delăturat tumora total, așa că femeia e deplin sănătoasă. Asemenea au vindecat, prin tractament de două luni, cancerul de stomach al unei femei de 48 ani, ear' altei femei i-au vindecat în acest chip cancerul de pept.

Imperatul Wilhelm — urmărit de anarhisti. În ziua când împăratul Wilhelm II. al Germaniei a sosit la Bélye spre a lua parte la vînatorele de pe domeniul archiducelui Frideric (Luni), guvernul italian a telegrafat guvernului ungăr, că cinci anarhisti italieni au plecat spre Ungaria, probabil că cu scop de a atenta contra împăratului. În urma acestui avis numărul gendarmilor de pază din jurul împăratului a fost urcat la două sute.

Incendiu cu 9 morți. În Cristiania, capitala Norvegiei, Marti a fost un incendiu oribil în strada Konges, care pe lângă distrugerea edificiilor a luat victimă și nouă vieți de om.

Păr de cinci-ori roditoriu într-o vară. În curtea crișmariului Kiss Lajos din Sărvár este un păr, care în vara această a înflorit și a produs fructe de patru-ori, ear' acum a înflorit a cincia-ora.

Reginele Balcanilor. Ziariul „Akropolis” din Atena spune, că țării Nicolae II al Rusiei se ocupă încă de pe acum cu ideea „așezării” celor patru fiece ale sale, cărora li-a destinat coronă regală fie-căreia. A nune: pe fiece-sa cea mai mare, Olga, care acum e în etate de opt ani, a destinat-o soției prințului George Carageorgevici, moștenitorul tronului Sârbiei, care acum e de 16 ani; pe a doua fiece Tatiana, acum în etate de 6 ani, a destinat-o prințului George al Greciei, fiul moștenitorului de acum, care acum e de 13 ani; a treia fiece, Maria, acum de 4 ani, va avea să fie soția prințului Carol al României, fiul moștenitorului Ferdinand, (la 3 O tobre st. v. va fi de 10 ani); în fine Anastasia, născută în 1901, e destinată prințului Boris al Bulgariei, despre care la curtea rusă se crede că va moșteni de la tatăl său nu corună de principe, ci de rege al Bulgariei. — Planul e frumos, nu l' vorbă, dar l. hotărît că informațiunea ziarului grecesc nu este autentică; 2. designații fitori gineri ai țării n'au fost întrebați în chestie, ear' și de ar fi putut fi întrebați, pînă la adecă ar pute „se se gîndiască altcum”; 3. în statele balcanice, cu excepția României, care în sensul strict al cuvîntului nici nu e stat balcanic, ci dunărean, deosebi în Sârbia și Bulgaria dinastiele cam — sboră de pe tron țara voia lor. Cine știe deci, mai fi-vor „moștenitori” prinții Boris și George când fiecele țării vor fi de măritat?

Neasămănat efect are crucea duplă electro-magnetică nr. 86,967 R. B., inventată de dl. Albert Müller (Budapesta, V., Vadasz u. 42/V) și rezultatele la cari se ajung prin folosirea ei produc minuni. Ca dovadă des, pe această servește și următoarea scrisoare: Simate dle Müller! Îți aduc cea mai adîncă mulțumită pentru bunătatea ce ai avut-o față de mine, trimîndu-mi în două rînduri câte-o cruce electro-magnetică. Fără orice lingușire afirm, că în amîndouă casurile crucea a avut cel mai bun rezultat. De atunci atît eu cât și sîrmanii mei bolnavi îți păstrăm cea mai adîncă recunoștință, pentru bunătatea d-tale. Te rog deci de nou a l' trimite un aparat, pe sîma unei biate femei bolnave. Repetîndu-mi rugarea, rămîn, Komárom, la s. Petru (6 Aug.) 1902, cu distinsă stimă, Juhász István, capelan.

Oficială.

Din nou atragem atențiunea tuturor oficiilor protopopești asupra circulariului consistorial de la 1 Maiu 1901 nr. 192/VI, prin care sunt îndatorăți a raporta cel mult în termen de 5 zile despre ori-ce schimbare, întemplată în sinul preoției din archidieceză fie prin mîrte fie prin strămutare etc., scriind de-asupra raportului „în cauză de do-tățiune”.

Cărți și reviste.

„Treptele formale ale învățămîntului”, de Dr. Petru Șpan, ediția II, Sibiu, tipariul tipografiei archidieceșane. Preț 1 cor. 60 fileri.

La această ediție a studiului său, de mare folos pentru învățători, autorul a scris următoarea prefață:

„În anii din urmă aprîpe toate lecțiunile, câte se publică prin revistele noastre, sunt date sub firma treptelor formale. Analisînd tot ce se expune pe singuraticile trepte, descoperi o uimitorie neorientare în ceea-ce privește teoria treptelor formale. Sunt unii, cari se cred atît de pricepuți în ale pedagogiei, în cât își arîgă dreptul de a face crîncă acestui nou metod de predare a materialului. Șioul acestor fel de omeni untă, ca spre a aplica potrivit treptele formale, precum și a le critica, să recere înainte de toate cunoștința legilor psihologice.

Broșura de față, fiind basată pe legi psihologice și în conformitate cu vederile școlii herbart-zelleriane, a avut de la început tendința de a face lumină în noua metodă. Urmînd acestei tendințe, o dau publicității în noua ediție fără schimbare, omîtînd o lecțiune, pe care o am publicat în altă lucrare a mea. Doresc să servesc spre luminarea, perfecționarea și consolidarea statului nostru învățătoresc.”

„Treptele formale” se pot procura de la librăria archidieceșană cu prețul indicat mai sus, plus postportul.

Din public. *)

Dare de sîmă și mulțumită publică.

După venirea mea ca paroch în comuna Veseud vădînd că biserica de aici are lipsă de mai multe odore, am apelat atît la parochenii mei, cum și la alți cunoscuți de aprîpe ai mei, ca să contribuie cu obolul lor întru înfrumusețarea casei Domnului.

La acest apel al meu au răspuns prin contribuiri următorii evlavioși creștini.

Prin colecta întreprinsă în acest scop de tinerii Ioan Varga, (nr. 77) și Simion Varga, (nr. 105) s'a adunat de la tinerimea din loc suma de 41 cor. 30 fil., cu care sumă s'au cumpărat 2 icone împărătești.

Pavel Bălă, din Șulumberg, a donat subscrisului ca în al acestuia, un rînd de vestiminte preoțești în valoare de 100 corone. Ear' Nicolae Patulea, tot din Șulumberg, a donat un epitrafir în preț de 12 corone.

La colecta întreprinsă de Ioan Fleșeriu, și Ioan Onic Varga, din continentul de preste Ocean, au răspuns următorii de cele d-zeești creștini:

Ioan T. Varga, 49 cor.; Ioan Pascu, Ioan Onic Varga, Ioan Varga s., Ioan Varga j., Ioan A. Varga, Ioan E. Varga și Simion B. Varga, toți din Veseud, câte 12 cor. 35 fil.; Ambrosie Rus, din Șomărtin, și Dumitru Grapa din Viștea-inferioară, câte 4 cor. 60 fil.; ear' Ioan B. Varga din Veseud, 4 cor. 60 fil. Din suma această s'au procurat un policantru în preț de 160 corone și un Chivot cu 64 corone, ear' restul s'a prelat prin Ioan Fleșeriu epitropiei.

Notez în fine, că nici femeile de aici nu s'au lăsat mai pe jos, ci contribuiriile lor benevole adăugîndu-se lângă o sumă luată din cassa bisericeii, s'a procurat earăși un rînd de vestiminte preoțești în preț de 120 cor.

Pentru care jertfă adusă pe altarul Domnului, în numele comitetului parochial și al întregului popor le aduc pe această cale mulțămitele noastre, rugînd pe D-zeu, ca să le dăruiască rîsplată cerescă. Ear' celor emigrați să le trimită D-zeu de sus tot darul și totă darea și să l' întorcă la vetrele lor întregi, cinstiți și sănătoși.

Veseud, la 6/19 August 1903.

Ioan Savu
paroch gr.-or. rom.

Posta redacțiunei.

Cincu-mare. Ceealaltă mulțumită, pentru participarea la serviciul sfîntirii bisericii, nu o publicăm. Părintele B. a lucrat numai în conformitate cu datorința sa preoțească, dacă, rugat a nune, a servit și dsa la sfîntirea bisericii. Pentru așa ceva nu se dau mulțămite publice.

Părintelui N. Nașcu. Adresa s'a rectificat conform indicațiunii.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primește răspunderea.

Nr. 701

[221] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de **învățătoriu** în clasa I. la școala confesională română gr. or. din **Feldișora**, protopresbiteratul Brașov, se descrie concurs cu termen de **15 zile** de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salariu în bani, din casa bisericeii, solvabili în rate lunare sau trilunare anticipative cor. 520.

2. Drept de pășunat pentru 6 vite în lunca comunală sau 80 cor.

3. Pentru 1/4 juger grădină 10 cor.

4. Bani de cuartir 50 cor.

5. Cuincuenal numai după serviciu de cinci ani în această comună.

Brașov, în 3 Septembrie 1903.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Brașov, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Vasile Voina
protopresb.

Nr. 782/1903

[218] 2—2

Publicare de licitațiune.

Măra comunei Bungard de lângă rîul Cibin, cu 3 petri, **se va da în arîndă pe 3 ani** și anume din 1 Ianuarie 1904 până în 31 Decembrie 1906.

Licitațiunea publică se va ține la 3 Octobrie c. n. 3 ore p. m. în cancelaria comunală.

Prețul de strigare este 1412 cor.

Vadiul 10%.

Condițiunile mai de aproape se pot vedea la oficiul comunal în orele oficiose.

Bungard, în 12 Septembrie 1903.

Primăria comunală:

Vasile Mușoiu
notariu s.

Ilie Crăciun
primariu.

Declarațiune.

Evident fiind prin premiul votat mie din partea juriului expoziției industriale din Sibiu pentru lucrurile de mine espuse, că verdictul acestui juriu este basat pe cunoștințe de specialitate inferioare, mă vîd îndemnat a declara, că renunț la acest premiu.

Sibiu, 17 Septembrie 1903.

Ludovic Ferencz.

măestru-croitoriu.

[220] 1

Schimbare de local.

Din cauza localităților strîmte din strada Rațelor m'am strămutat în casa mea proprie **strada margareta 8.**

Aducînd această la cunoștința onoratului public român, îmi iau voie totodată a l ruga pentru binevoitoriul sau sprijin și pe mai de parte.

Cu stimă

[199] 6—6

Emil Petruțiu

tîmplariu de construcție și mobile.

Biblioteca pentru toți.

1. Andersen, Povești alese, cu portret.
2. Marian, Paserile noastre și legendele lor.
3. Zamfirescu Mihail, Cîntece și plîngeri, I.
- 4—5. Spencer Herbert, Despre educație.
6. Vlahuță A., Icoane șterse, cu portret.
7. Carmen Sylva, De prin vîcuri, I.
8. Michelet, România, Roma, Piza, etc.
9. Bachelin Leo, Castelul Peleş.
10. Maiorescu T., Nuvele și schițe.
11. Theuriat André, Din tinerețe, etc.
12. Demetrescu M., Nuvele.
13. Zamfirescu Duiiu, Nuvele, romane.
14. Vilkins, Antichitatea romană.
15. Alexandrescu Gr. M., Proză și poezii.
16. Pann Anton, Povestea vorbii, vol. I.
17. Colomb D-na, Istoriile.
18. Teleor Dumitru, Schițe umoristice.
19. Musset Alfred, La ce visază fetele.
20. Bolintineanu D., Legende istorice.
21. Genevraye, Ombra, roman.
22. Maistre Xavier, Călătoria împrejurul odăii.

Fie-care volum costă 30 fil.

Două sau mai multe volume la un loc se socotesc cu câte 30 fileri fie-care.

Redactor prov. Dr. George Proca.

Nr. 295 1903.

[211] 3—3

Concurs

Pentru îndeplinirea postului vacant de **învățătoriu** de la școala elementară populară gr. or. română din parochia **Ciceu Giurgesti** prin această se publică concurs cu termen de **20 zile** de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt 600 cor.: din repartitie de pe popor 400 cor. și folosirea alor 10 jugere de pămînt comasat 200 cor. Cuartir în edificiul școlii și 1/4 juger grădină.

Concurenții, de cari în acest ținut nu sunt, au a și așterne petițiunile instruite conform normelor în vîgore la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis și a se prezenta în vre-o Duminecă ori sîrbătoare la biserică spre a și dovedi desteritatea în cîntări.

Dej, 21 August 1903.

Oficiul protopresbiterat al tractului gr. or. Dej, în conțelegere cu comitetul parochial.

Teodor Hermann
protopresb.

Nr. 701 1903

[217] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **paroch** în parochia de **clasa III. Armeni**, tractul protopresbiterat **Mercurea**, se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Reflectanții la acest post, au a și așterne cererile lor instruite conform normelor în vîgore subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul indicat, și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sîrbătoare în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvînta.

Mercurea, 27 August 1903.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiterat gr. or. Mercurea.

Avram S. Pecurariu
protopresb.

Cartea consilierului de medicină Dr. Müller, apărută deja în a 40-a ediție, care tractează despre

Conturbările în sistemul nervos și secsual

precum și despre vindecarea radicală a lor, se pôte procura prin tôte librăriile.

Pentru 1 cor. 20 fileri în mărci postale o trimite franco **Curt Röber, Braun-schweig.**

[3] 35—38

Pentru domnii preoți!

De la **Librăria archidiececană** se pôte procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu părăși tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.“

Conține 200 foi.

Prețul **6-60 cor.**, + porto postal **80 fil.**

VINETELA

Mai bună la albituri!

— Sub scutul legilor. —

Vinetela cea mai plăcută în spalătorii și gospodării.

Eftină și neîntrecută.

1 sticlă mică de 24 fil. ajunge la 10 spalături. — 1 sticlă mare costă 1-60 cor., 1/2 sticlă 1 cor.

Se capătă pretutindenea! Să ne ferim de imitațiuni!

Singurii producători:

URANOS

FRATII HOCHSINGER, fabrică chimică

BUDAPESTA
VI., str. Rozsa 85.

[116] 10—16

Prăvălie de vînzare!

Dorind a mă retrage din viața de comerciant, din cauza etății mele înaintate, **vînd din mîna liberă**

Prăvălia de modă, manufactură și mărfuri mărunte

esistentă de mai mult de 80 ani la unul din cele mai frecventate locuri ale orașului și condusă de mine de 40 ani, care prăvălie **se bucură de un cerc larg de mușterii și este provădută cu un deposit de marfă cu bună trecere, cu local forte frumos, magazin mare și frumos, portal nou și contract de chirie pe 10 ani.**

Capital recerut 20,000 cor., pasive și pretensiuni nu sunt a se lua asuprași.

C. Nedelkovits,

Sibiu, piața mare nr. 2.

Până atunci vînd

cu prețuri forte reduse.

Deschidere de magazin.

Avem onóre a aduce la cunoștința onoratului public, că în **14 Septembrie n.** deschidem pe piața de-aici un

Magazin de confecțiune pentru dame și domni de primul rang.

Cumpărările le facem în persoană în Berlin și Viena și astfel vom îngrijii ca stabilimentul nostru să fie asortat cu cele mai bune și mai frumoșe lucruri. Totodată ne vom nisui să facem astfel de prețuri, ca să ne putem măsura cu ori-ce concurență.

Pentru cercetarea stabilimentului ne rugăm

Ludovic Ferencz & Comp.

strada cîsnădiei nr. 2

[210] 4—10

(Localul din colț al Hotelului „Împăratul Romanilor“, mai nainte Krassovski.)

Recusite de scris
se pot procura de la
Librăria Archidiececană.

Veritabilul lac Christoph

DAUERHAFT, GERUCHLOS, SOFORT TROCKNEND

Veritabilul lac Christoph

DERECHTE Christoph-Lack

IST DER BESTE ANSTRICH FÜR FUSSBÖDEN.

face cu puțință a unge podinele fără de a deranja odăile, fiindcă se evită mirosul neplăcut, propriu colorii și lacului de oleiu, care se evită înlocuind cu o lipicioasă, folosirea o atât de simplă, în cât ori-cine pôte unge podinele, cari se pot șterge cu rize umede, fără să perdă luciu. Se uceosebe:

lac lucitor colorat de podine,

brun-gălbui și brun-mahagoni, care acopere ca oleiul și dă luciu: deci folosibil deopotrivă la podine noue și vechi. Acopere pe deplin pete vechi, vâpsela anterioară, etc.; și

lac lucitor curat (necolorat)

pentru podine noue și parchete, care dă numai luciu. Mai cu seamă pentru parchete și podine de tot nou, unse deja cu colorii de oleiu. Dă numai luciu și nu acunde modelul lemnului.

Colți postali circa 35 m. pătr. (a odăii mijlocii) fl. 5-90 v. a. In tôte orasele unde sunt depozite, comănde directe vor fi transmise acestora; vâpsiri de model și prospecte gratuite și franco. La cumpărare este a se lua sôma precis la firmă și marca firmei, fiindcă acest fabricat esistent din 1850 se imităză multiplu și se falsifică, în cât se pune în comerț o marță slabă, care nu corăspunde scopului.

Francisc Christoph

inventator, singurul fabricant al veritabilului lac lucitor de podine.

Praga-K.

Berlin, NW.

Sibiu: W. Gustav Simonis. Brașov: H. Zintz. Oraștie: Kercsed G. Făgăraș: J. Jaros.

Medias: Martin Schemmel.

[132]

11—15

Editura și tipariul Tipografiei archidiececane